

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про внесення змін до законів України щодо питання впровадження накопичувачів енергії», реєстраційний № 5436 від 28.04.2021, внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Кучеренком О. Ю., Бондарем М. Л., Лубінцем Д. В., Буймістер Л. А., Кабаченком В. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Основним завданням законопроекту є визначення статусу систем накопичення енергії та їх операторів, а також врегулювання діяльності з накопичення енергії. Проект Закону передбачає внесення відповідних змін до Законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту може вплинути на показники державного бюджету.

4. Вартісна оцінка впливу на показники бюджету

Розробником не надано відповідних фінансово-економічних розрахунків до законопроекту і обґрунтувань щодо впливу на показники державного бюджету.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту в поточному бюджетному періоді може потребувати додаткових видатків державного бюджету.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект передбачає набрання чинності з дня його опублікування.

Проте, відповідно до статті 27 Бюджетного кодексу України, закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються:

не пізніше 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду;

після 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

1. Законопроектом, серед іншого, передбачається запровадити механізм фінансування будівництва систем накопичення енергії шляхом встановлення плати за послугу із забезпечення розвитку систем накопичення енергії та включення витрат на її оплату до тарифу Оператора системи передачі (НЕК «Укренерго»).

Плата за цю послугу сплачується Оператором системи передачі (НЕК «Укренерго») в рамках державної допомоги щодо виконання спеціальних обов'язків (далі – ПСО) поетапно після введення в експлуатацію нових генеруючих потужностей та/або систем накопичення енергії протягом періоду, визначеного умовами конкурсу.

Слід зазначити, що відповідно до Законів України «Про альтернативні джерела енергії» та «Про ринок електричної енергії» передбачено включення до тарифу Оператора системи передачі витрат на виконання ПСО із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.

При цьому внаслідок дефіциту коштів для оплати послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії збиток НЕК «Укренерго» за 2020 рік становив 23,4 млрд гривень.

У зв'язку з цим додаткове навантаження на тариф Оператора системи передачі може призвести до погіршення фінансового стану НЕК «Укренерго» та зростання тарифів на електричну енергію для споживачів і збільшення видатків державного бюджету на субсидії населенню та оплати електроенергії бюджетними установами.

Ураховуючи викладене, зазначені норми щодо запровадження плати за послугу із забезпечення розвитку систем накопичення енергії та включення витрат на її оплату до тарифу Оператора системи передачі **не підтримується**, при цьому витрати на будівництво систем накопичення енергії мають здійснюватися інвесторами за рахунок власних коштів та відшкодовуватися шляхом провадження діяльності з накопичення та реалізації електричної енергії та інших послуг систем накопичення на ринкових умовах.

2. Реалізація норм законопроекту передбачає надання на конкурсних засадах державної підтримки суб'єктам господарювання за рахунок державних чи місцевих коштів, що може мати вплив на видаткову частину бюджету.

З метою недопущення розбалансування показників бюджетів вважаємо за доцільне доповнити законопроект нормами, що надання державної допомоги суб'єктам господарювання може розглядатися лише за наявності відповідних видатків у державному та/або місцевому бюджетах на відповідний рік.

3. Враховуючи, що проектом Закону передбачається розширення повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, в частині регулювання діяльності з накопичення енергії, вважаємо за доцільне отримати відповідні висновки Регулятора (НКРЕКП).

Законопроект потребує доопрацювання.

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК